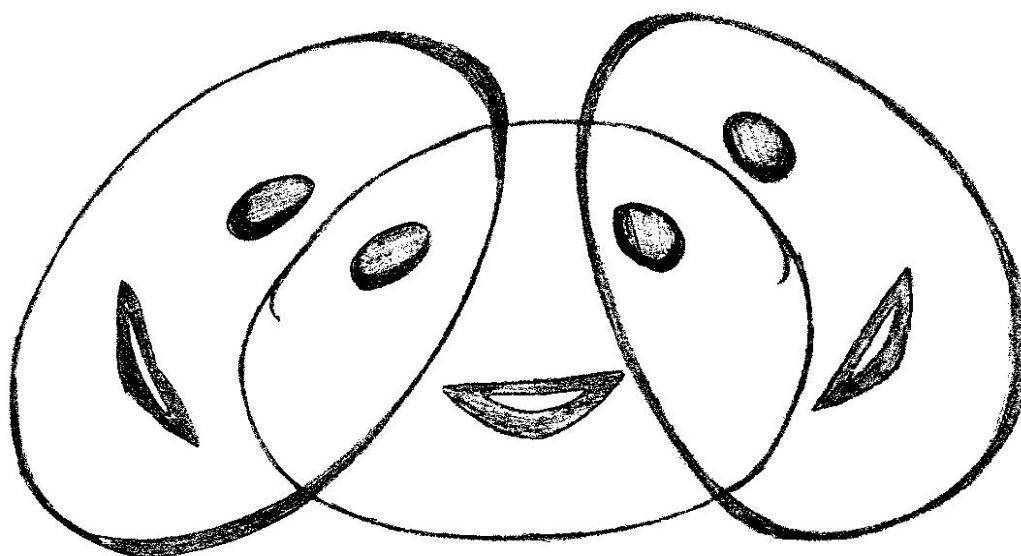

Afsluttende rapport 2006–
Under projekt handicappede og sociale netværk

Feinsmeckkerklubben på Stefanshjemmet

*Feinsmeckkerklubben -
Noget at være sammen om*

Udarbejdet af Dorte Amby – på vegne af projektgruppen:

Beboere: Ingelise Jensen, Hanne Christiansen
Personale: Merete Blaaberg, Alice Bendixen, Gertrud Bundgaard
Maj 2006

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Resume´	4
Formål	6
Indhold i projektet	8
Arrangementer på Stefanshjemmet – og erfaringer	9
* Flemming ”Bamse” Jørgensen koncert på Stefanshjemmet	
* Beretninger fra en Sirius patrulje på Grønland	
* Sensommerfest på Stefanshjemmet. Store Balladedag	
* Syngepiger og Bagemesterkor	
Metode	15
Dilemmaer	17
Implementering	19
Afsluttende opsamling og evaluering	21
* Opsamling fra projektgruppen 29.09.05	
* Afsluttende evaluering 26.04.06	
Beboernes udbytte af projektet	
Generelle udsagn i forhold til det at deltage i projektet (personale)	
De største succeser (personale)	
De største udfordringer	
Den vigtigste erfaring og læring i forbindelse med projektet	25

Indledning

Stefanshjemmet har i årene 2004-2006 deltaget i projekt handicappede og sociale netværk – under UFC-Handicap. Projektet på Stefanshjemmet har haft titlen: Feinsmeckkerklubben på Stefanshjemmet.

Der har i perioden været udskiftning af såvel beboere som personale i projektgruppen. Der har i hele perioden været gennemgående personer i projektet til at fastholde mål og ideer med projektet.

Stefanshjemmet var i opstartsperioden ligeledes deltagende med et projekt tilknyttet Bo – og aktivitetsstedet i Assentoft, - Mit lokalsamfund. Assentoft var på daværende tidspunkt administrativt og ledelsesmæssigt under Stefanshjemmet. Assentoft blev i 2005 – en selvstændig boenhed, og dermed ansvarlig for projektet – Mit lokalsamfund.

Stefanshjemmet fik i perioden april-november 2005 mulighed for at deltage i to ” Enkeltmandsprojekter” i.f.t. til svært skadede. Begge projektet omhandlede beboernes kommunikationsevne, set i forhold til socialt netværk.

Resume

Målet med Stefanshjemmets projekt – ”Feinsmeckkerklubben” var ”At skabe muligheder og rammer for mere selvvalgt samvær via kulturelle aktiviteter. Således at beboerne selv kan vælge til og fra.” Gruppen valgte at arbejde med skabe fællesskab for alle, uanset kognitiv eller fysisk funktionsniveau. Gruppen valgte konkret at arrangere forskellige former for arrangementer fx musik, i huset, hvor beboere, pårørende og venner kunne deltage.

Med projektet har gruppen ønsket at skabe rammer for socialt samvær hvor det har været aktiviteten der har været udgangspunktet – ”noget at være sammen om”. Oplevelsen giver efterfølgende ligeledes noget at tale om og have samvær omkring.

Gruppen ønskede ligeledes at flytte fokus fra at man blot ”stabler en fest på benene” – og derefter ser hvad der måtte komme ud af det – til en aktiv faglig forholden sig til formål, indhold, muligheder og begrænsninger i aktiviteten, set ud fra beboernes behov, ressourcer og begrænsninger.

Undervejs i projektet blev der samlet op omkring erfaringer med -, og betydningen af den overordnede organisering af arbejdet med sociale netværk. Gruppen lavede en metodebeskrivelse ud fra deres erfaringer med organiseringen, som blev videregivet til afdelingsledere og Forstander.

Der har været mange vigtige erfaringer og læringsprocesser under deltagelse i projektet. De mest centrale fremhæves her:

- **At være sig sit ansvar bevidst.** - Når man arbejder med svært fysisk og kognitive handicappede der har brug for professionel støtte til at leve livet, står medarbejderne dagligt og skal tage beslutninger på et andet menneskes vegne. Det er et stort ansvar. Dette gælder også når det drejer sig om sociale sammenhænge og netværk. Det er vurderinger/beslutninger vi som professionelle skal tage ud fra vores fælles tværfaglige viden og respekt for den enkelte – uden beboerens reelle samtykke. Hvis ikke vi som professionelle ”tør” tage det ansvar på os – så vil der hverken være input, udvikling eller oplevelser for de sværest handicappede borgere.

- **Ledelsesniveau.** Det er vigtigt at arbejdet med beboernes sociale netværk prioriteres og forankres på ledelsesniveau. Der skal prioriteres tid og ressourcer til det i det daglige. Dagligdagen er for personalet fyldt med mange vigtige opgaver. Ønskes fokus flyttet fra eksempelvis plejeopgaverne, er det vigtigt at ledelsen bakker op, og hjælper med at skabe plads for at arbejdet med sociale netværk kommer i fokus.
- **Fokus på netværk.** At projektet har været med til at sætte fokus på arbejdet med sociale netværk. Et arbejde som alt personalet finder vigtig, men som let prioriteres ned i.f.t. ”alt det andet” eksempelvis akutte og vigtige plejeopgaver. Det er altid noget man lige skal nå først – og ofte når man aldrig dertil.
- **Implementering.** Forankring af et projekt/nye tiltag i hverdagen og organisationen som helhed, sker ikke af sig selv. Det kræver en bevidst planlægning på mange niveauer – for at ”få det til at ske”.

Formål med projektet

I projektansøgningen der danner baggrund for projektet - blev der i 2004 skrevet:

Formål

Hvad vil I opnå med projektet? Brug eventuelt hoved- og delmål.

At skabe muligheder og rammer for mere selvvalgt samvær via kulturelle aktiviteter. Således at beboerne selv kan vælge til og fra.

At udvikle "Feinschmeckerklubben", som en paraplyorganisation for bred kulturel virksomhed på Stefanshjemmet, herunder vil vi i projektperioden hovedsageligt arbejde med foredragsvirksomhed, hvilket er beskrevet under "indhold" og som et tilbud der kan gradueres i forhold til beboerne nu og i fremtiden, alt efter ønsker og behov. Klubben er for alle beboere på Stefanshjemmet på tværs af afdelinger og skal give mulighed for dannelse af netværk på tværs i huset og på længere sigt – ud af huset. Medarbejderne tilknyttet projektet er ligeledes repræsenteret fra alle afdelinger.

Formålet som det udviklede sig i projektperioden:

Overordnet arbejdede gruppen ud fra det beskrevne formål. Gruppen erfarede undervejs at målet med, at det skulle skabe muligheder for selvvalgt samvær – affødte nogle dilemmaer. Mange af beboerne på Stefanshjemmet er svært handicappede såvel fysisk som kognitivt, og har brug for personalets støtte. I nogle tilfælde har beboerne brug for at personalet tager beslutningen på beboernes vegne – ud fra deres kendskab til og faglige viden om beboernes ønsker og behov. Kan man så tale om selvvalgt samvær? - Se afsnittet Dilemmaer i projektet s.17

Projektgruppen fastholdt formålet med at klubben skulle være for alle beboere og brugere af huset. Fra de bedst fungerende til de dårligste – hvilket stillede krav til det indholdsmæssige i Feinsmeckerklubbens tiltag – og krævede at gruppen valgte kunstnere til arrangementerne ud fra beboernes forskelligartede behov og ikke kun ud fra selve underholdningsværdien. Dette medførte overvejelser om indhold og form – hvad egner sig bedst til at imødekomme beboernes forskellig artede behov?

- Se erfaringer under Arrangementer s.9

Feinsmeckerklubbens formål var at klubben på længere sigt skulle åbne op for deltagelse ved arrangementerne, for folk udenfor huset – der ikke umiddelbart havde nogen tilknytning til Stefanshjemmet. Gruppen erfarede undervejs – at dette mål ville ligge længere ud i fremtiden og ville kræve at arrangementerne ville få en anden form og betydning, da det rent fysisk ville skulle kunne rumme mange flere mennesker. Under de nuværende rammer på Stefanshjemmet, vil arrangementerne kun kunne tilbydes til beboere, bruger og nære pårørende/venner. Spørgsmålet er ligeledes – om det var gruppens behov eller beboernes behov der definerede formålet – for hvilke typer netværk ville et sådant arrangement give mulighed for når man er svært fysisk og kognitivt handicappet? I projektperioden er der ikke arbejdet med socialt netværk i.f.t. personer uden tilknytning til Stefanshjemmet.

Feinsmeckkerklubben er for hele huset. For at dette formål kan efterkommes er det vigtigt at der til gruppen er tilknyttet medarbejdere fra alle Bo-enheder og aktivitetsafdeling i huset. Gruppen oplevede det som positivt at lære hinanden at kende på kryds og tværs i huset – og at det var meget vigtigt i forhold til implementering og formidling i de enkelte boafsnit, at det var et personale fra projektgruppen der var ”bærer” og drivkraft bag ideen. Modsat var det organisatorisk vanskeligt at koordinere at kunne mødes i dagligdagen hvilket gav frustrationer i gruppen. Det der var gruppens styrke – at være repræsenteret fra alle boenheder – var ligeledes gruppens svaghed.

Indhold i projektet

Indhold

Beskriv konkrete initiativer der iværksættes, hvilke metoder mv. Beskriv desuden, hvordan resultaterne forankres efter projektets ophør.

For at tilgodese projekts formål, vil vi iværksætte følgende initiativer:

At der dannes en paraplyorganisation på Stefanshjemmet, under navnet "Feinsmeckerklubben". Med start i foredragsvirksomhed, hvor der vil være nogle "trækplastre", her menes medie kendte foredragsholdere (og dermed dyrere), evt. hver 3. Måned og indimellem AOF-foredrag (tilskudsberettigede).

Temaer for foredragene kan være

- sociale aspekter
- kunst
- rejser
- politik
- handicap-politik (Evald Krogh)

Vores fremtids ideer til klubben, der vil blive behandlet ad hoc, vil evt. indeholde: -restaurations besøg, -kunst og kultur, -film og teater,
-beboer Poul Rasmussens forslag: afdelingstræf/fest, med det formål at bringe beboerne fra Assentoft og Århus afdelingen sammen under festlige former, så de kan lære hinanden og de fælles problemer i hverdagen at kende.
-sommerkoncerter/klassisk musik/grill, udnyttelse af stedets smukke beliggenhed og dejlige have.
-Smedekoret evt. til Sankt Hans.
-Evt. kæde flere af ovennævnte forslag sammen, under formålet at styrke netværksdannelsen.

Det langsigtede mål - er at Feinsmeckerklubben bliver en integreret del af Stefanshjemmet. En klub der byder på et bredt kulturelt udbud af forskellige aktiviteter for såvel handicappede som ikke handicappede – for at skabe et miljø og fælles forum der danner grobund for netværksdannelse. Set med et handicap politisk perspektiv, var det et ønske at de forskellige handicaporganisationer ligeledes kunne få deres gang i huset – og blive en del af de forskellige tiltag.

Deltagelse i projekt Sociale netværk og handicappede – giver muligheden for at få økonomisk støtte og dermed ressourcer til opstartsfasen. Det er ikke muligt indenfor de nuværende økonomiske rammer og personaleressourcer/normeringer at sikre iværksættelse af det beskrevne tiltag omhandlende sociale netværk. Det er væsentligt at sikre der er tid blandt personalet - til i samarbejde med beboerne - at omsætte ide til handling – så projektet får de bedst mulige betingelser for at grundfæste sig og forankres efter projektperiodens ophør.

Resultaterne forankres efter projektets ophør, ved at der er dannet en bestyrelse af Feinsmeckerklubben der består af beboere og medarbejdere fra Stefanshjemmet
Det er Feinsmeckerklubbens bestyrelsens opgave at søge fondsmidler – som tilskud til diverse arrangementer. Der forventes ligeledes en hvis indtægtsgivende virksomhed fx via foredrag.
Det er planen at Feinsmeckerklubben efter opstartsfasen - skal blive en integreret del af Stefanshjemmet drift – såvel personalemæssigt som økonomisk.

Arrangementer på Stefanshjemmet - og erfaringer

Flemming "Bamse" Jørgensen - koncert på Stefanshjemmet

Et længe ventet arrangement for projekt-gruppen der gerne ville starte "Feinsmeckkerklubben" op med en kendt kunstner – der kunne virke som et trækplaster.

Der blev reklameret for arrangementet ved hjælp af placher og billetsalg (pris 50,00) – og beboerne fik støtte til at kontakte familie og venner.

Der var fuldt hus til koncerten, med plads til ca. 100 personer ved koncerten.

Efterfølgende var der en let buffet for deltagerne.

Projektgruppens erfaringer

Gruppens vurdering er at arrangementet har givet mere anledning til snak på kryds og tværs i Bo-afsnittet. Der har været noget at tale om – noget alle kunne deltage i eller lytte til – da man selv snart skulle være en del af oplevelsen. Forventningens glæde har fyldt rundt om på Bo-afdelingerne – op til koncerten – det at være en del af eller tilskuer til forberedelserne har givet mulighed for at gå ind i et fællesskab – da der nu var noget at være fælles om.

Ved selve koncerten var der også en fælles forventning – det at sidde sammen – og vente på Bamse – det er os han kommer og synger for. Og så selvfølgelig den oplevelse, at være sammen til koncerten – både medbeboere, pårørende, personale og ledsagere. Musikken var for mange beboere genkendelig og fremkaldte minder. Musikken skabte en glad stemning blandt publikum og det havde en afsmittende effekt hos de beboere der var svært kognitivt skadet.

Den efterfølgende "Feinsmeckker-buffet" oplever gruppen som værende meget vigtig. Beboer Hanne siger at det "gav overskud" – og Ingelise supplerer med at "den efterfølgende cafe´ stemning var helt i top". Der var samvær, snak om koncerten på kryds og tværs – og det var i høj grad med til at skabe mulighed for et socialt samvær/netværk med såvel pårørende som beboere.

Efterfølgende har koncerten og samtale om oplevelsen levet videre i huset.

Beboernes oplevelser

Han kom - han sang – han sejrede. Det indbefatter nok den samlede oplevelse som deltagerne har oplevet.

Ingelise siger som det første: "noget positivt – og glæde"

Deltagerne har oplevet sammenhold og fællesskab – også inden selve koncerten – under og efter. Ingelise: "det at vi sad sammen og ventede.. det var vi fælles om"

Mange af beboerne var mere nærværende end de er i dagligdagen – var optaget af selve koncerten – men blev også i fællesskabet i længere tid end de normalt ville gøre – for der var jo noget at være fælles om – noget at dele - og som man kunne være en del af, ligegyldigt hvilket funktionsniveau man nu måtte have.

Beretninger fra en Sirius-patrulje på Grønland

Aftenforedrag med lysbilleder og fortællinger fra en Sirius-patrulje på Grønland, og efterfølgende buffet..

Igen blev der lavet plancher omhandlende Foredrags-aftenen – og beboerne fik støtte til at inviterer familie og venner. (Billetpris 50,00)

Der var ca. 80 deltagere ved arrangementet, bredt repræsenteret fra Stefanshjemmet.

Projektgruppens erfaringer

Der var knap så mange deltagere ved arrangementet som ved ”Bamse-koncerten”.

Det kan skyldes indholdet der denne gang var et foredrag, og derved stiller større krav til tilhørerne fx med hensyn til at kunne koncentreres sig. Den afsmittende stemning som var til stede ved musik arrangementet – indfandt sig ikke på samme måde ved foredraget. Det kan også skyldes at personalet ikke havde været gode nok til at formidle budskabet til beboere og pårørende.

Gruppen erfarer igen at arrangementet gav beboere, personale, familie, venner noget at være sammen om. En anledning til at være sammen og dele en oplevelse – vel vidende at der er forskellige måder at tage del i det på. Den efterfølgende buffet gav igen anledning til samvær med pårørende og beboere på tværs i huset.

Beboernes oplevelse

At blive delagtiggjort i et fællesskab. At blive delagtiggjort i forberedelserne op til at arrangement – for nogle helt konkret – og for andre som tilskuer.

Forventningens glæde, at være en del af noget før det sker, fællesskab med og uden ord. Citat fra medarbejder – omhandlende ventetid: ” jamen - det er da bedre at beboerne sidder sammen og venter – end de sidder i deres egne lejligheder hver især – det gør de jo så tit”. Samvær med pårørende, venner og ledsagere hvor der er mulighed for at dele en oplevelse. En summen af liv der skaber en stemning, som for nogle beboere, var medvirkende til at de var mere nærværende end i dagligdagen.

Sensommerfest på Stefanshjemmet – Store balladedag

Et udendørs eftermiddags arrangement på Stefanshjemmet med fokus på børn, familie og venner, med tilhørsforhold til beboere på Stefanshjemmet. Telt, hoppeborg, diskotek, mooncars m.m. – samt optræden af Børnemelodi grandprix vinder Anne Gadegaard og dansere – dannede rammerne om en dag med fokus på børnene. Arrangementet var uden forhåndstilmelding. Der var sendt invitationer ud på beboernes vegne - til de relationer de ønskede at inviterer, samt til alle medarbejdere og deres familier. Der var vedlagt gratis billetter til børnene med det formål at børnene ville trække deres forældre med til store balladedag.

(Arrangementet var gratis. Salg af pølser, vand, is m.m.)

Der var ca. 200 deltagere ved arrangementet.

Projektgruppens faglige overvejelser i.f.m. arrangementet

Feinsmeckerklubben og Stefanshjemmet ønskede at sætte fokus på at socialt samvær kan være på mange forskellige måder. Aktiviteter binder mennesker sammen – giver fælles oplevelser hvor sprog ikke er en nødvendighed. Ligeledes var det vigtigt for Stefanshjemmet at give beboerne mulighed for at være sammen med fx

børnebørnene – på børnenes præmisser. Lade dem opleve børnenes leg, latter og ad den vej genskabe eller opdage et fællesskab med børnene og i samværet i familien. Stefanshjemmet ville gerne vise, at der også er plads til børnene, larm og ballade. Gruppen havde en hypotese om, at det ikke nødvendigvis var børnene der under besøg på Stefanshjemmet fx ved morfar, havde svært ved at finde sig tilrette- men derimod ofte forældre til børnene, der synes, det var vanskeligt at have børnene med: Børn larmer jo – og er det mon ok at de kører op og ned i elevatoren? Børnene kan jo heller ikke tale med morfar der ikke længere har noget sprog- så er besøget mon noget værd?

Projektgruppens erfaringer

Børn og voksne hyggede sig sammen – på børnenes præmisser. Og børn kan nogle gange noget, som vi voksne ikke kan – nemlig at være i nuet, udtrykke spontan glæde og give sig hen i oplevelsen og samværet på tværs af alle forskelle.

Der er ingen tvivl om at selve arrangementet var en succes- og at vi ad den vej fik fat i nogle pårørende der sjældent kommer på besøg på Stefanshjemmet. Der var helt konkret eksempler på 2 hold pårørende der kom fra København for at deltage på dagen. Ligeledes kom der venner og pårørende der ikke havde børn med. Vi fik vist at beboerne sagtens kan rumme larm og ballade og at de faktisk nyder det – og samværet med børnene – hvor ord ikke er en nødvendighed. Vores hypotese er – at det efterfølgende er lidt lettere at tage børnene med på Stefanshjemmet – samt at det for mange pårørende har været en ”øjens-åbner” for, at der er mange former for samvær – og måske er det oplevelsen af at være sammen om noget - der er vigtigere end den verbale samtale.

Vi har på dagen og efterfølgende fået mange tilkendegivelser fra pårørende og beboere om at det var en god dag. Det i sig selv opfylder jo målsætningen!!

Beboernes oplevelser

Et eksempel fra dagen:

Der er børnediskotek på Stefanshjemmet. Ind kører Ole i sin kørestol – han er hjemmeboende og er bruger af husets Aktivitetstilbud. Ole er afatiker og derfor verbalt meget hæmmet. Med sig har han et par børnebørn. Børnene giver sig straks til at danse rundt omkring Ole, der i sin kørestol også ”danser” lidt med. Oles ansigt lyser ligefrem af glæde!

Dette dejlige samvær mellem Ole og hans børnebørn – er i sig selv nok til at bekræfte gruppens hypotese.

Syngepiger og Bagermesterkor

Et aftenarrangement med Syngepiger a la bakkangerinder. Efter deres muntre optræden var der buffet – og her sang Bagermesterkoret. En af brugernes ægtemand synger i Bagermesterkoret.

Der blev lavet plancher omhandlende arrangementet – og beboerne fik støtte til at inviterer familie og venner. (Billetpris 50,00)

Der var ca. 100 deltagere ved arrangementet, bredt repræsenteret fra Stefanshjemmet.

Projektgruppens erfaringer

Der var sang, musik og en festlig munter stemning ved Syngepigerne. De formåede at inddrage enkelte beboere og pårørende i deres tiltag. Dette gav en god og medlevende stemning ved de øvrige deltagere. Gruppen erfarer at det er vigtig at overveje placering af beboere ifht arrangementets indhold. Hvem kan magte at blive inddraget i underholdning? Stemningen i rummet havde klart en god afsmittende effekt hos de svageste af beboerne. Bagermesterkoret bidrog ligeledes til den gode stemning. Det er gruppens vurdering, at det var af betydning at en af korets medlemmer havde en relation til en af brugerne på Stefanshjemmet. Det åbnede op for en ligefrem kontakt imellem koret og tilhørere.

Beboernes oplevelser

Hanne fra gruppen, udtrykker at Syngepigerne nåede ”ud over kanten” – og at de evnede at få tilhørerne til at morer sig. Stemningen havde klart en afsmittende effekt hos alle. Samværet med familie, venner, ledsagere var som tidligere en god oplevelse. En anledning til at mødes - også på tværs i huset. De der ikke havde pårørende på besøg nød gavn af samværet og kontakten til andres familie og venner.

Arr.:	Bamsekoncert	Sirius foredrag	Fest
Invitere de:	Pårørende Beboere alle afd. Ledsagere	Pårørende Beboere Ledsagere Personale	Pårørende Børn (alle i familien) Personale Ledsagere Beboere
Invitationsform:	Opslag Telefon Billetter 50,-	Opslag Billetter 50,-	Sendte invitationer Telefon Gratis
Hvem kom?:	Hele huset Nære pårørende (god opbakning)	Færre deltager: •Mindre interesse •Screening •Ingen nyhedsinteresse Dog stadig mange (ca. 20 færre). Måske lige så mange beboere.	Hele huset Flere pårørende ("Nye" pårørende) Inviterede en bredere gruppe af pårørende.

- Skematisk overblik over arrangementer. (fra evalueringsmøde d. 28.09.05)

Metode

Temadag på Stefanshjemmet – at skabe ejerskab til projektet

Overordnet var den metodiske tilgang i huset at give personale og beboere mulighed for at få viden om projektet, inden den egentlige projektformulering skulle finde sted. I samarbejde med Ufc-handicap blev der lavet en temadag på Stefanshjemmet hvor beboere og medarbejdere kunne deltage.

Dette skabte interesse blandt enkelte medarbejdere og beboere for at deltage i projektarbejdet. Ud fra temadagen, opstod de første tanker om Feinsmeckkerklubben.

Kurser og temadag – ved Ufc-handicap

Ufc-handicap arrangerede kursusdage for henholdsvis personale og for beboere på tværs af de igangværende projekter i landet, med henblik på at skabe et rum til refleksioner i forbindelse med projektet.

Statusmøder og tovholder møder var ligeledes med til at holde fast i de teoretiske overvejelser i forbindelse med projektet.

Den overordnede målsætning for projektet i projektbeskrivelsen

Mål: At skabe mulighed og rammer for selvvalgt socialt samvær som handicappet (internt på Stefanshjemmet– og efterfølgende udenfor hus)

Metode: Gruppen tager i fællesskab initiativ til at arrangerer – hvor, hvad og hvorfor

Middel Via kulturelle aktiviteter

Feinsmeckkerklubben - Fællesskab for alle

Gruppen har arbejdet med at skabe rammer og anledninger for at socialt fællesskab kunne opstå/vedligeholdes internt i huset samt med pårørende og venner. Et fællesskab som alle beboere kunne deltage i uanset funktionsniveau. Dette sætter krav til rammer og tiltag og ikke mindst en bevidst stillingtagen til indholdet og hvilke muligheder og begrænsninger det rummer for beboerne. Se uddybende beskrivelserne under Arrangementerne s.9 Ligeledes kræves der formidling til resten af huset og en inddragen af kollegaer for at det kommer den enkelte beboer til gavn. Planlægningen forud for selve arrangementerne hvor fokus var Socialt netværk/samvær var langt mere krævende end at ”stable en fest på benene”. Da udgangspunktet var de enkelte beboeres behov, ressourcer og problemstillinger set i forhold til socialt netværk.

Gruppen valgte at lave et logo til Feinsmeckkerklubben, for ad den vej at gøre klubben genkendelig og synlig på Stefanshjemmet.

Deltagere i projektet fra alle boenheder

En metode var ligeledes at inddrage personale og beboere repræsenteret fra alle boenheder i projektet. Stefanshjemmet rummer 44 lejligheder og har ca. 100 medarbejdere tilknyttet. Det var vigtigt ifht opsamling af beboer ønsker, og i særdeleshed vigtig ifht implementeringen i de enkelte boenheder. Tanken var at "ejerskabet" til projektet skulle forplante sig via projektgruppen og ud til beboere og personale i boenhederne. Projekt Feinsmeckkerklubben er husets projekt.

Hvis den enkelte beboer skal have mulighed for at blive en del af tiltagene, kræver det at arbejdet med sociale netværk prioriteres i det daglige arbejde. At der sættes bevidst fokus på det. Fx viste det sig af stor betydning, at beboerne fik hjælp til at tage personlig kontakt til pårørende ifbm et arrangement – eller at personalet tog kontakt på beboerens vegne. Gruppens erfaringer viser, at det er vigtigt med en mere specifik stillingstagen og planlægning. Det er ikke nok at "det er en god ide" Det kræver overvejelser på det organisatoriske plan – og planlægning på mange niveauer, for at det får plads i dagligdagen. Se afsnittet Implementering s.19

Dilemmaer

I oplæg og undervisningssammenhænge formidlet af Ufc-handicap blev der sat fokus på de handicappedes behov for og ret til fx at vælge hvilke sociale sammenhænge de ønsker at være i. Enig!! Kan man være andet?

Her opstod dilemmaet ifht beboerne på Stefanshjemmet. Projektgruppen erfarede tidligt i projektet at målsætningen omkring ”selvvalgt samvær” ikke ville kunne opfyldes ifht de svært fysisk og kognitive handicappede.

Beboere/borgere der har brug for meget støtte i hverdagen – ja måske nærmest er total afhængig af professionel hjælp – har ligeledes brug for, at det er andre der sørger for og inddrager dem i sociale sammenhænge.

Støtte til initiativ – er væsentlig – for hvis beboeren på nogen måde overhovedet – kan give udtryk eller tilsagn i en eller anden form – så er det personalets professionelle opgave at støtte dette. Men at sige at det ligefrem er støtten der afgør, hvor vidt en svært handicappet beboer fx kan tage eller ikke kan tage initiativ – er at negligerer omfanget af handicapet og den virkelighed som omgiver den handicappede.

Når man arbejder med svært kognitive handicappede, står medarbejderne dagligt og skal tage beslutninger på et andet menneskes vegne. Det er et stort ansvar. Dette gælder også når det drejer sig om sociale sammenhænge og netværk. Det er vurderinger/beslutninger vi som professionelle skal tage ud fra vores fælles tværfaglige viden og respekt for den enkelte – uden beboerens reelle samtykke.

At lave rammer for sociale sammenhænge- hvor mennesker med meget lavt funktionsniveau fysisk og kognitivt, kan deltage, er en yderst vigtig opgave – men også noget af den sværeste opgave, for hvordan ved vi om vi rammer plet? Et glimt i øjet – øget vågenhed kan måske være svaret – måske ikke. Får de noget ud af samværet? Det får vi nok aldrig helt svar på. Vi vurderer.

Det er også de professionelle der vurderer om beboeren skal deltage – for hvem skulle ellers? Og kan man så tale om selvvalgt samvær?

Konklusionen på dette dilemma set ud fra gruppens perspektiv, faglige viden og erfaringer er: at hvis ikke vi som professionelle ”tør” tage det ansvar på os – så vil der hverken være input, udvikling eller oplevelser for de sværest handicappede borgere.

- Uddrag af oplæg fra Ufc-handicaps midtvejssamling i projektet d. 07.06.05

KAN/SKAL MAN OVER HOVEDET TALE OM SELVVALGT SAMVÆR OG SELVVALGT NETVÆRK - I FORHOLD TIL DEN ALLERSVAGESTE GRUPPE? – FOR HVORNÅR ER DET SELVVALGT ?

- Hvordan inddrager man de svært handicappede? Og hvem vurderer om det er en aktivitet de ønsker at deltage i??

- Netværk – hvis ansvar er det – når beboeren er kognitiv og fysisk svært skadet?

- Hvor handicappet ”må/skal” man være før det er legalt at personalet ”tager over”?

- Er Faglighed et ”fyord” i den sammenhæng?

- Har handicap-politik- også fat i ”virkeligheden” for de sværeste handicappede?

- Hvilken type netværk – kan man realistisk forvente at arbejde med for denne gruppe?

- Hvad skal der til for at noget bliver fælles?

- Faglighed - handicap <> accept - respekt: dilemmaer eller forenelighed?

Implementering

Gruppen gjorde sig ved projektets opstart tanker om hvorledes projektets erfaringer skulle leve videre på Stefanshjemmet, efter projektets ophør.

Langsigtet mål: At Klubben bliver en integreret del af Stefanshjemmet

Metode: efter projektophør dannes en ”bestyrelse”(beboere og medarbejdere). Bestyrelsen” får ansvar for at søge økonomisk tilskud til sociale arrangementer ved forskellige fonde.

Planen er, at klubben skal blive en integreret del af driften – personalemæssigt som økonomisk.

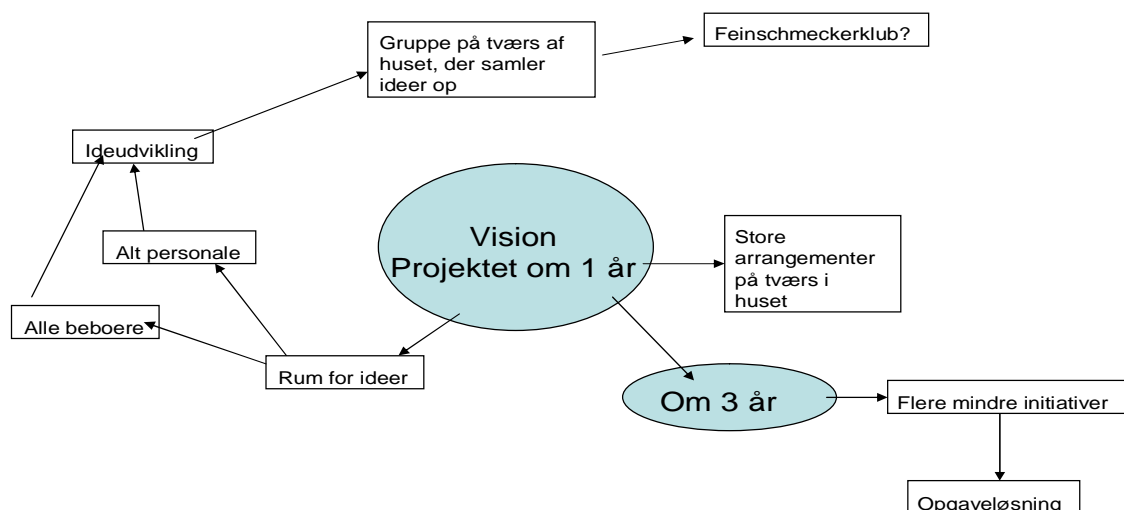
Tankerne blev ikke omsat til konkrete metoder og handlinger, hvilket gjorde det vanskeligt at arbejde målrettet efter. I en travl hverdag – blev det svært at fastholde det langsigtede mål og på et tidligere tidspunkt medinddrage det i projektet. Det var klart for alle, at det var vigtigt at medarbejder og beboere fra alle boenheder skulle være repræsenteret i gruppen. Men at det også organisatorisk krævede megen overordnet bevidst planlægning – fx: fra koordinering af personalets mødetider m.h.p at kunne holde møder, til medinddragelse af kollegaer, fast punkt på dagsorden til personalemøder og beboermøder, prioritering af personaleressourcer ved større arrangementer osv., var en erkendelse som gruppen først kom til senere i projektet.

Gruppen blev meget optaget af de enkelte arrangementer. Dels overvejelserne forud for et arrangement, men også de konkrete arrangementer var rent praktisk energikrævende for gruppen, der selv stod for planlægningen og afviklingen. Gruppen erfarede at det krævede meget information til kollegaer og bevidst inddragen i at tage ansvar, ifht de konkrete tiltag. Erfaringen var ligeledes, at det var svært at udfylde begge roller lige godt, og at vægtningen kom til at ligge på det praktiske arrangement.

I forhold til gruppens målsætninger, blev der i praksis for stort et spring i mellem - at det er gruppen der ”klarere det hele” til at det skal være en integreret del af Stefanshjemmet. Hvis gruppen havde arbejdet mere med at beskrive en konkret metode til implementering, ville det også have udmøntet sig i praksis på et tidligere tidspunkt i projektperioden.

Fremtidig implementering

Gruppen gjorde undervejs i projektperioden erfaringer med, at det er vigtigt at der organisatorisk er en overordnet planlægning og prioritering af arbejdet med handicappedes sociale netværk, i den form gruppen havde valgt. Arbejdet med netværk skal tænkes ind i organisationens arbejde på mange planer eks. fra mødeplanlægning, ressourcer, information, ide opsamling - til inddragelse af kollegaer og beboere - se ovenfor – hvis målet om implementering skal lykkes. På baggrund af erfaringerne, valgte gruppen at lave et skriftligt metodisk oplæg til Forstander og afdelingsledere. Det er herefter lederens opgave at tage stilling til om Feinsmeckkerklubben kan fortsætte fremover og under hvilke forudsætninger.

- Skematisk fremstilling af gruppens oplæg til ledelsen. Lavet i samarbejde med Konsulent Lise Bjerre d. 28.09.05

Afsluttende opsamling og evaluering

Opsamling fra projektgruppen (29.09.05)

Hvilken forskel har projektet gjort?

- Lært hinanden at kende på tværs af projektgruppe.
- Repræsentation på tværs af afdelingerne giver en anden dynamik.
- Beboerne er mere engagerede i deres hverdag.
- Nogle er gladere (med i projektgruppen).
- Det gør en forskel, giver noget ekstra.
- Netværksarbejdet gør noget ekstra.
- Der er kommet positive tilbagemeldinger fra pårørende.
- Mere engageret personale.
- Bredt ejerskab.
- Personalet oplever tilfredse beboere.
- Personalet kender Feinschmecker-klubben.
- De er synlige ved arrangementer.
- Beboerne oplever samvær, får fælle oplevelser.
- Beboerne blomstrer op af at bryde hverdagens rutiner.
- En ny gruppe beboere kommer med til arrangementer.
- Personalet på afdelingen sørger for at det sker.
- Afdelingerne husker at sørge for optimal ledsagelse – det betyder meget.

Gode og dårlige erfaringer

- Det er vigtigt at personalet bliver siddende til arrangementer, ikke begynder at rydde op og skabe opbrudsstemning.
- Vigtigt med optimal ledsagelse.
- Roen (når alle bliver siddende) giver en god stemning.
- Der er fokus på noget andet end det praktiske.
- Vigtigt at det bliver legaliseret, at personalet bliver siddende og er sammen med beboerne.
- God ide at melde ud, at man klarer resten, senere.
- Vigtigt at personalet giver sig tid til at være sociale.
- Blive bedre til at tage tiden.
- Alle skal blive bedre til at gribe øjeblikket
- Det var en god fest, alle hyggede sig.
- Der var gode legemuligheder for børnene til festen.
- Der var for lidt forplejning til festen.

- Der var god opbakning.
- Der kom nogle der ikke plejer at komme. Der var et godt tegneværksted.
- Der har været gode tilbagemeldinger.
- Det var dejligt med mange børn i huset.
- Projektgruppen kan ikke blive ved med at løfte alle opgaver, fx mad. De har haft for få med i forløbet.
- Brugt for meget af deres fritid.
- Det er svært at mødes og få ting gjort med skiftende vagter.
- Alle personaler skal være engagerede.
- Personalerne har ikke været gode nok til at sælge den. På afdelingerne.
- Forberedelse og oprydning er gået for hurtigt – beboerne har ikke nået at være ordentligt med i forløbet og få fornemmelsen af forventninger – men det kræver kollegers opbakning at trække fx oprydningen ud.
- Teltet stod lidt afsides, så det ikke umiddelbart blev set af alle. Derfor blev ikke alle lige inspirerede til at engagere sig. Og ikke alle havde tid til at komme der ud, da teltet blev sat op.
- Ledelsen skal bakke op.

Afsluttende evaluering - d. 26.04.06

Beboernes udbytte af projektet (Udsagn fra Ingelise og Hanne – deltagere i projektet)

- Store balladedag var det bedste arrangement. Samværet med familie og børnene var så dejligt. Det var en dejlig fællesoplevelse. Alle så meget glade ud.
- Det har været sjovt at være med til at planlægge arrangementer.
- Det er vigtigt at være med.
- Beboerne har set tilpas ud – og har grinet.
- Mine pårørende synes det har været supert. (Ingelise)
- Jeg synes Syngepigerne var de bedste – de gav hele armen og nåede ud over kanten. Det var sjovt og gav en god stemning. (Hanne)
- Jeg har ikke fået tilbagemeldinger fra andre beboere – men de har set tilpas ud. (Ingelise)

Generelle udsagn i forhold til det at deltage i projektet (personale)

- Det har været spændende at deltage i et projekt hvor man får lov at have fokus på en enkelt ting i beboernes liv.
- Det har været godt at det har været en del af det daglige arbejde. At det har taget udgangspunkt i den virkelighed der omgiver beboerne – og at det skulle omsættes helt konkret.
- Dejligt med samarbejde på tværs af boenheder – personalet imellem
- Stefanshjemmet har gennem årene haft arrangementer i huset, i forbindelse med højtider, som ledelsen har taget initiativ til. Det har været meget anderledes at personale og beboere har taget initiativ til arrangementer, ud fra et fokus på netværk.
- Det har været godt at have fokus på socialt netværk, at det var målet. Det har betydet at fokus på metoder og midler også kom i centrum. Stor forskel på at arbejde bevidst med socialt netværk og så lave en fest med noget underholdning.

De største succeser - (personale i projektet)

- At skabe liv
- At ”stilheden” blev brudt
- At se glæden hos beboerne ved samværet med børn og børnebørn
- At det lykkedes at skabe rammer og indhold for socialt samvær – så de sværest handicappede også kunne få udbytte af det
- Store balledagen – var helt fantastisk. Der gik alt op i en højere enhed.
- At det lykkes at skabe samvær på tværs i huset
- At projektet har været med til at sætte fokus på arbejdet med sociale netværk. Et arbejde som alt personalet finder vigtig, men som let prioriteres ned i.f.t. ”alt det andet” eksempelvis akutte og vigtige plejeopgaver. Det er altid noget man lige skal nå først – og ofte når man aldrig dertil.

De største udfordringer – (personale i projektet)

- Det var klart den største udfordring at få styr på det organisatoriske. At få det til at ske – de arrangementer vi ville have i huset. Der skulle planlægges og tages hensyn til mange ting, på mange planer for at det var muligt. Det var svært – og det lykkedes først så nogenlunde ved det sidste arrangement.
- Implementering! At få det omsat til hele huset og alle medarbejdere var svært og meget krævende. Det kræver overordnet planlægning hvis det skal lykkes. At man bevidst sætter det på dagsordenen og tager stilling. ”for der er jo så meget andet – hele tiden”
- Det var svært at få fælles drivkraft i huset. Det vedblev at være gruppens projekt. Det var svært at få alle til at føle ejerskab til Feinsmeckkerklubben.

Den vigtigste erfaring og læring i forbindelse med projektet

Der har været mange vigtige erfaringer og læringsprocesser under deltagelse i projektet. Erfaringer der drejer sig om den enkelte beboer, erfaringer med at lave fællesskab for alle og erfaringer af mere organisatorisk karakter.

Samlet set har gruppen valgt at fremhæve følgende.

- **At være sig sit ansvar bevidst.** Når man arbejder med svært fysisk og kognitive handicappede der har brug for professionel støtte til at leve livet, står medarbejderne dagligt og skal tage beslutninger på et andet menneskes vegne. Det er et stort ansvar. Dette gælder også når det drejer sig om sociale sammenhænge og netværk. Det er vurderinger/beslutninger vi som professionelle skal tage ud fra vores fælles tværfaglige viden og respekt for den enkelte – uden beboerens reelle samtykke. Hvis ikke vi som professionelle ”tør” tage det ansvar på os – så vil der hverken være input, udvikling eller oplevelser for de sværest handicappede borgere.
- **Ledelsesniveau.** Det er vigtigt at arbejdet med beboernes sociale netværk prioriteres og forankres på ledelsesniveau. Der skal prioriteres tid og ressourcer til det i det daglige. Dagligdagen er for personalet fyldt med mange vigtige opgaver. Ønskes fokus flyttet fra eksempelvis plejeopgaverne, er det vigtigt at ledelsen bakker op, og hjælper med at skabe plads for at arbejdet med sociale netværk kommer i fokus.
- **Fokus på netværk.** At projektet har været med til at sætte fokus på arbejdet med sociale netværk. Et arbejde som alt personalet finder vigtig, men som let prioriteres ned ifht ”alt det andet” eksempelvis akutte og vigtige plejeopgaver. Det er altid noget man lige skal nå først – og ofte når man aldrig dertil.
- **Implementering.** Forankring af et projekt/nye tiltag i hverdagen og organisationen som helhed, sker ikke af sig selv. Det kræver en bevidst planlægning på mange niveauer – for at ”få det til at ske”.
- **Sensommerfesten.** Store balladedagen var en stor succes. Det kunne være godt at gøre til en ”ny” tradition på Stefanshjemmet. Det var børnenes dag, og dermed også hele familiens dag.